

Aktuálně!

Vzpomínka na osobnost 2021

Jana Kolková

Vážení členové a příznivci SZKT,

znovu a po velmi krátké době držíte v rukou další speciální vydání našeho bulletinu. Celé ho věnujeme významné osobnosti krajinářské architektury, která nás nedávno bohužel opustila. Dne 13. března 2021 zemřel zahradník a krajinářský architekt Ing. Drahomír Šonský, CSc., čestný člen SZKT.

Když jsme v roce 2018 pořádali v Dendrologické zahradě setkání čestných členů naší společnosti, Ing. Drahomír Šonský nás po zahradě provázel a až s klukovským nadšením vzpomínal na dobu, kdy se zahrada pod jeho rukama pomalu rodila a vznikala. Rádost v jeho očích dokazovala, že tuto etapu profesního života považoval za jednu z nejšťastnějších.

Posledního rozloučení s Ing. Drahomírem Šonským se nebylo možné kvůli epidemickým opatřením zúčastnit, proto tak činíme touto formou. Na svého kolegu, přítele či učitele vzpomene symbolicky několik z vás. Za všechny se na stránkách bulletinu rozloučí přátelé a kolegové – profesor Jiří Mareček, Jana Kolková, Alena a Pavel Lehovcovi, Kateřina Pospíšilová, Martin Vlasák, Ondřej Fous, Martina Hájková, Drahomíra Kolmanová, Roman Zámečník a Ivan Staňa.

— Ondřej Feit, ředitel SZKT

Jana Kolková

Malé ohlédnutí za významným spolutvůrcem našeho oboru Ing. Drahošem Šonským, CSc. Zemřel letos 13. března a nedožil se již upřímně očekávaného jara.

S panem Ing. Drahošem Šonským (dále již s „Drahošem“) jsme byli nejen dlouholetí kolegové, ale i duchovně blízcí přátelé. Naše velmi častá setkání se proto vyznačovala plnou shodou a hřejivým pocitem shody a porozumění. Měli jsme i podobné životní příběhy. Oba jsme se řádně ve slušných zahradnických podnicích vyučili zahradníky. V učňovské i střední škole jsme se dozvěděli, kam patříme, a celý život jsme tak měli pocit jistoty a přátelský vztah k obyčejným zahradníkům, z nichž jsme oba vzešli. Na vysoké škole v Lednici nás oba velmi pozitivně ovlivnila velkorysost prof. Ing. Dr. Jaromíra Scholze, tehdejšího skvělého představitele našeho oboru.

Drahoš se po skončení vysokoškolského studia s velkou iniciativou vrhl do naší oborové praxe. V podniku „Záhradnictvo a rekreační služby“ v Bratislavě se tak v roce 1959 stává vedoucím projekce zahradních a krajinářských úprav. Následně v roce 1970 po změně bydliště zastává funkci vedoucího projekčního střediska Technických služeb v Liberci. V roce 1974 vyhověl mé žádosti a stal se vedoucím oddělení dendrologie v tehdejší výzkumném ústavu okrasného zahradnictví v Průhonicích (dnešní VÚKOZ). Jako externista se uplatňoval

při výuce vybraných statí zahradní a krajinářské architektury na vysoké škole v Lednici a v Praze Suchbole. Jeho významnou činností se stala bohatá veřejná přednášková činnost a projekce významných sadových úprav. Stal se uznávanou autoritou v projekci soukromých okrasných zahrad a byl autorem deseti odborných knižních publikací i mnoha desítek článků v odborných časopisech.

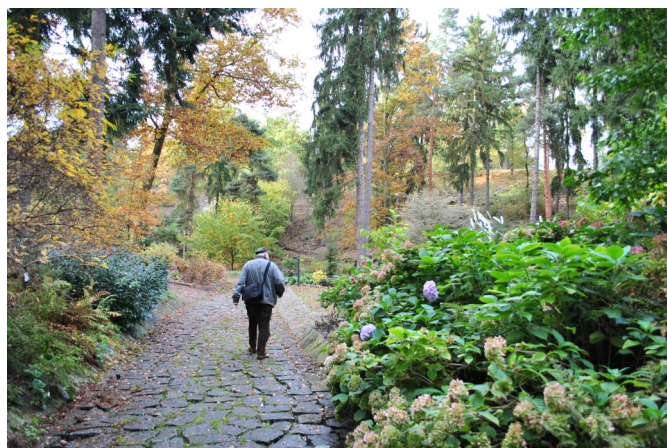
Naše vzájemná spolupráce se nejintenzivněji rozvinula při budování Dendrologické zahrady dnešního VÚKOZ v Průhonicích. Vytvoření nového výzkumného objektu mělo alespoň zčásti nahradit ztrátu Průhonického parku, který byl ústavu politickou mocí, iniciativou nejvyšších orgánů ČSAV a metodickou sovětskou pomocí v roce 1962, tedy v podmínkách nejhlubšího společenského temna, odebrán („ukraden“) a pan docent Kavka byl po 44 letech z vedení parku odstraněn. Můj návrh na zřízení Dendrologické zahrady v dnešním rozsahu a funkčním uspořádání schválila vědecká rada ústavu v roce 1971. Otevřela tak možnost obnovy původního, široce pojatého, našeho průhonického výzkumu.

Realizací tohoto neobvykle rozsáhlého záměru jsem pověřil následně přijatého pracovníka, Ing. Drahoše Šonského, který plnění daného záměru věnoval celý zbytek svého plodného života. Předmětem jeho dlouhodobé a časově náročné činnosti bylo postupné zpracovávání soustavy dílčích osazovacích plánů, zajišťování sortimentu výsadbového materiálu i soustavný přímý osobní dozor při realizaci a pěstování veškerých výsadeb. Výsledkem jeho výzkumné činnosti nebyly tedy pouze v tradičních termínech podané texty závěrečných zpráv, ale i konkrétní, velkorysá realizace. Toto naše společně s Drahošem rozvíjené úsilí o rozvíjení krásna vegetačních soustav bylo často zastiňováno dozníváním primitivně materiálních hledisek nadřízených orgánů. Projevovalo se to zejména ve financování výzkumných úkolů, v omezeném počtu pracovníků i potřebných zahraničních dovozů sledovaného sortimentu dřevin a trvalek. Rozsah budování Dendrologické zahrady proto nebyl v dané době v řadě případů chápán pozitivně. Hodnocení pozitivních přínosů činnosti Ing. Šonského by nemělo být zužováno pouze do oblasti dendrologie. Stejný význam měly i jeho aktivity při obnově a tvorbě činnosti oboru zahradní a krajinářské architektury jako celku a v hledání nových forem vztahu zahradnického výzkumu a praxe. Za tyto široce pojaté přístupy k výzkumné činnosti patří Ing. Šonskému upřímné díky.

Ne příliš radostná poznámka. Po mém odchodu do důchodu (1991), tedy za jiného vedení ústavu, se Ing. Šonský po příchodu do práce z dovolené v účtárně dozvěděl bez jakéhokoliv vysvětlení nadřízených, že již není vedoucím oddělení ani zodpovědným pracovníkem za rozvoj Dendrologické zahrady. Znechucen proto odešel z ústavu a věnoval se soukromé projekci. Do Dendrologické zahrady se mohl podívat pouze jako host, bezplatně. Jeho představa o velkorysém dokončení Dendrologické zahrady se tak vytratila.

(Zdroj: osobní sdělení Ing. Šonského a text jeho životopisu)

Prof. Ing. Jiří Mareček, CSc.

Jana Kolková

Jana Kolková

Na Drahoše budu vzpomínat vždycky ráda. Vzpomínat budu především na skvělého muže s velkým srdcem, velkorysého jako málokdo, skvělého a vtipného společníka, člověka, který uměl hezky pochválit i báječně kritizovat. Člověka, který prožil naplněný osobní i zahradnický život. 20. století a všechny jeho zvraty prožil on i jeho rodina na vlastní kůži, dokázal o nich vyprávět zcela realisticky, bez hořkosti, často jsme se u toho nasměli.

Drahoš zahrady a jejich navrhování miloval, rád se dělil o zkušenosti, do poslední chvíle pracoval i publikoval. Spojovala nás i láska ke sklence dobře vychlazeného bílého vína. A Drahoš uměl vybrat víno! Ostatně i náš nedávný a poslední rozhovor byl plánem na jarní setkání s pár přáteli a lahví Hibernalu v Dendrologické zahradě, kterou máme všichni společně rádi.

Tak my ji tam na Tebe a Tvůj bohatý život, náš milý Drahoši, vypijeme!

S vděčností, Jana Kolková

Drahoš Šonský celý svůj život zasvětil zahradnickému oboru, především projektování mnoha krásných zahrad.

Jsem ráda, že jsem měla možnost podílet se na realizaci jeho projektů a mohla být v jeho přítomnosti – člověka pracovitěho, s mnoha zkušenostmi, nápady, přátelského, vždy pozitivně naladěného a s obrovskou energií.

Jeho přítomnost zůstává zachována v zahradách romanticky laděných v podobě ducha místa.

Alena Lehovcová

Alena a Pavel Lehovcovi

U někoho tím, že opustil tento Svět, jeho poslání nekončí.

V případě Drahoše Šonského je tomu zrovna tak. Výsledkem jeho práce jsou díla, jež vytvořil a která zde budou přetrvávat mnoho desetiletí, snad i staletí.

Rovněž tak i jeho zkušenosti, o něž se rád podělil s mladšími kolegy v době jeho sice krátkého, avšak plodného působení v pedagogickém oboru.

Přeji všem architektům v našem oboru, aby se jim jejich dílo dařilo tak jako Drahošovi, protože on by si to přál.

Aby úspěchy mladších kolegů byly podloženy zkušenostmi a vzděláním a cítili přitom důležitost poslání naší tvorby. A měli z toho dobrý pocit a radost...

Pavel Lehovec

Jana Kolková

Drahoše jsem poznala v roce 2011 na procházce po jedné z jeho zahrad. Její koncepce byla velkorysá, detaily krásné. Měla jsem to štěstí a čest, že jsem od té doby s Drahošem zažila mnoho chvil pracovních i přátelských a jsem přesvědčena, že právě velkorysost a zároveň laskavost byly uloženy v mnoha zákrutách jeho zahradnické i osobní DNA.

Drahoše bavilo žít a mě nesmírně bavilo a inspirovalo být občas u toho. Poznala jsem ho v době, kdy už měl svá léta, ale pracovního i životního entuziasmu měl tolik, že věk nebyl vůbec podstatný. Rád bavil sebe i své okolí, rád hostil, byl pozorný a zábavný. S úsměvem vzpomínám na velkolepou oslavu kulatých narozenin, kde se zpívalo, tančilo a pilo dobré víno a kde Drahoš svým elánem a chutí do života to buclaté číslo na dortu jednoduše popřel. S láskou vzpomínám na posezení s ním a s Klárkou u nich doma, na pikniky v Dendrologické zahradě, návštěvy na chalupě v milovaných Albrechticích, plánované přesně na ten správný den, kdy kvetly rododendrony, dobrodružnou cestu po německých a holandských zahradách a arboretech a spoustu historek a legrace, které s námi ostatními sdílel.

Drahoš byl uznávaným odborníkem, měl spoustu vědomostí a zkušeností a rád se o ně dělil. Velmi citlivě vnímal prostor a uměl s ním pracovat, měl přehled o sortimentech,

zejména dřevin, a stále se vzdělával. Lákaly ho nové materiály a nebál se je používat, ale zároveň zůstával věrný i těm tradičním. Rád pracoval s vodou a kamenem. V parafrázi Lionela de Rothschilda by se dalo říct, že v Drahošově podání nebyla žádná zahrada dost malá na to, aby se do ní nevešlo pořádné vřesoviště a nějaký ten vodní prvek.

Spolupráce na společné knize, ke které mě přizval, byla báječnou a jedinečnou zkušeností. Drahoš byl velice pracovitý, měl skvělé nápady a od nich k činům nebylo nikdy daleko. Možnost seznámit se detailně s jeho prací a konzultovat s ním tu moji byla dalším bonusem našeho přátelství. Přátelství, kterého si velmi cením.

Drahoš byl velký chlap s velkým srdcem a hodně lidem bude chybět.

Ráda na tebe, Drahoši, vzpomínám, bylo mi ctí a potěšením.
Kateřina Pospíšilová

Kateřina Pospíšilová

Osobně jsem se s Ing. Šonským pravidelně setkával v začátcích mého pedagogického působení na mělnické zahradnické škole. Typická byla jeho bezprostřední vstřícnost, kdy od prvního okamžiku setkání nebyl cítit žádný odstup. Nerozlišoval mezi studenty a kolegy. Prostě měl rád lidi. Při rozhovorech o zahradách jsem vnímal, že podobný vztah měl i k rostlinám. Stále se o ně zajímal a neupadal do rutiny. Při návštěvách jeho realizovaných parků a zahrad jsem si uvědomil syntézu vztahu k lidem a rostlinám. Jsou navrženy tak, aby se v nich lidé dobře cítili a rostliny prosperovaly. Budu na něho vždy vzpomínat jako na inspirativního láskyplného člověka.

Martin Vlasák

Vzpomínka na přejícího zahradníka, který měl rád kytky a nepřestával se jim obdivovat. Tak jsem poznal bonvivána, který mi kdysi v Anglii ukázal hosty a byl hrdý na svůj maškovský zahradnický kořínek. Naše spolupráce byla jednoduchá: "Já ti věřím, že to uděláš dobře". Nic nezavazovalo víc.

Ondřej Fous

Drahomíra Kolmanová

Odchod pana inženýra Drahoslava Šonského, CSc., mě a spoustu mých spolužáků hluboce zasáhl, a tak jsem se jako jedna z prvních studentek mělnické školy rozhodla napsat pár řádek, protože jsem bytostně přesvědčena, že si to pan Šonský zaslouží. I když jsme se v poslední době tak často nevidali, vzpomněla jsem si na něho při nejrůznějších příležitostech a vždy se jednalo o milou vzpomínku, neboť pan Šonský, pro všechny zasvěcené Drahoš, byl velmi laskavý člověk, mistr svého oboru, vždy vstřícný a připravený poradit, prostě skutečná osobnost. Byl to on, kdo v nás, tenkrát mladých a nezkušených, dokázal probudit skutečný zájem o obor a lásku k němu. Ať chceme, nebo nechceme, pracujeme s živým materiálem, který má duši, a když to děláme s láskou, okamžitě se to projeví na výsledku. Tuto zásadu nám Drahoš po celou dobu studia vštěpoval a zároveň nás naučil chápat, že v našem oboru má často den dvacet pět hodin. Věren této své zásadě, ani on nikdy nekoukal na hodinky, pokud bylo třeba někomu poradit či podat pomocnou ruku.

To, že byl Drahoš skvělý odborník, všichni víme, ale on nebyl jenom to, byl také fantastický pedagog. Nikdy nikomu jeho práci nehaněl a vždy s dotyčným problémem do nejmenšího detailu rozebral a tím ho dovedl do stavu poznání, že ne vše, co vytvořil, je úplně to pravé ořechové. Stalo se to naprosto přirozenou a nenásilnou formou, prostou všech křivd, a nikdo z nás nezažil nikdy pocit ponížení před spolužáky, ale naopak v kombinaci s Drahošovým neotřelým humorem byla celá taková situace ku prospěchu věci a dotyčného posunula dál.

Drahoš nebyl jenom odborník a pedagog, ale byl také pro nás, bojím se použít to slovo, kamarád, neboť na to si Drahoše příliš vážím, ale dobrý parták se použít nebojím a jsem si jistá, že mi to Drahoš tam nahoře v zahradě Eden odpustí. Jako velký milovník a znalec vína nás mnohé inspiroval a lah-

viček toho nejlepšího, které jsme společně vypili, bylo nepočítaně. Samozřejmě i při této bohubilé činnosti se hovořilo, jak jinak, o tom, co je v oboru nového, co se komu povedlo, nebo naopak nepovedlo. Čas, který jsme společně strávili, byl stejný, jako bychom ho trávili s tím nejlepším přítelem nebo s někým, s nímž jsme téměř rostli.

A já Vám, milý Drahoši, ze srdce přeju, aby zahrada, do které jste se odebral, byla ze všech nejkrásnější, a věřím, že tam listí nikdy neopadá a všechno kvete bez konce. Nikdy na Vás nezapomenu a už si nalévám skleničku Vašeho oblíbeného vínečka.

Vaše vděčná studentka
Martina Hájková

Kateřina Pospíšilová

Tak tahle schůzka už nám nevyšla. Ježíšek mi nadělil sadu velkolepých knih a domlouvali jsme schůzku, na které se měly dočkat podpisu autora, jedné z našich nejvýznamnějších osobností zahradní a krajinářské architektury. Schůzka měla také přinést videozáznam pohledů této osobnosti na náš obor, jeho vývoj a současné trendy, pro studenty Fakulty architektury ČVUT. Plánovali jsme, jak probereme fotky a život u dobrého vína, jen co vysvitne slunko a ustoupí zhoubný koronavirus. Pár milých telefonátů z toho bylo. A pak už tma, nic a

nebeský nekonečno... Společná vzpomínka se svíčkou v pátek v osm. Vážím si přátelství, osobního souznění a společně stráveného času.

Setkávali jsme se na zahradnických seminářích a zájezdech, společně s ním a Karlem Drhovským jsme zahájili v roce 2010 tradici Podvečerů s osobnostmi. Myslím na vánoční a narozeninová posezení na Vyšehradě. Nezapomenutelný je Podvečer ze 6. listopadu 2014 u příležitosti jeho 80. narozenin. Drahoš společně s kolegy z Průhonic, z Prahy a se zástupci realizačních firem budujících jeho zahrady vzpomínali na bohatou zahradnickou historii společně odžitou v podmínkách dvou odlišných stavů naší země. Podvečer volně přešel v milou oslavu s bývalými kolegy i s novou generací zahradníků, která k Drahošovi také vzhlíží s upřímným uznáním. Vážím si i krásných setkání v Průhonicích, v Dendrologické zahradě, posledního u příležitosti 90. narozenin pana profesora Marečka. Tato zahrada, autorské dílo Drahošovo, k jeho netajené radosti vzkvétá díky jedinečným osobnostem, které o ni pečují a dále ji rozvíjejí. Stejně tak i mnoho dalších Drahošových zahrad a parků, veřejných i soukromých, vzniklých ve spolupráci s moudrými a šikovnými zahradníky. Dělají dál skvělé renomé našemu oboru, a to je odkaz vpravdě nepochybný. Ale to, čeho si Drahoš nejvíce vážil a co nejvíce miloval, přes všechny jeho rajske zahrady a úžasné kolegy, je jeho rodina v čele se skromnou, milou a laskavou manželkou Klárkou.

Zavírám knihu a nechávám slzy téct. Prý je v ráji hezky... Objímám a miluju dál, protože na tom nemůže tahle změna dimenze bytí nic změnit.

Drahomíra Kolmanová

Jana Kolková

Drahomíra Kolmanová

Úvodní slovo autora (ke knize „Zahrady 86“)

Dá-li Bůh, dožívám se v tomto roce 86 let. Myslím, že již nastal čas ohlédnout se také zpět a zamyslet se nad vykonanou prací. Je to 61 roků, co jsem se věnoval po ukončení Vysoké školy v Lednici na Moravě sadovnické činnosti, zpočátku realizační, později projekční, a téměř 20 let jsem se věnoval výzkumné práci ve Výzkumném ústavu okrasného zahradnictví a téměř 30 let jsem projektoval a zakládal sadovnické úpravy v rámci vlastního ateliéru.

Hlavní náplní mé výzkumné práce v tomto ústavu bylo založení dendrologického pracoviště, jehož posláním by mělo být trvalé hodnocení okrasných rostlin pro potřebu sadovnické praxe v našich stanovištních podmínkách a také ukázky úprav různých typů zahrad. Byla to práce náročná, ale natolik zajímavá, že jí člověk úplně propadl. Když se v současné době procházím po Dendrologické zahradě, vyvstává mi před očima, jak jednotlivé plochy této zahrady vypadaly v době, kdy jsem začínal v porovnání se současným stavem. Jak ten čas letí, tenkrát to bylo pšeničné pole o výměře 76 ha, a dnes se procházím ve stínu stromů, které jsem vlastníma rukama sázel. Mám velkou radost, že se dílo zdařilo, a díky spolupracov-

níkům, kteří se mnou trpělivě snášeli dobré i zlé.

Vlastní projekční činnost byla bohatá. Mnohdy si již člověk nevzpomíná, na kterých věcech také pracoval. Přesto ale považuji za nezbytné některé zdařilé práce dokumentovat. Je to třetí kniha mých zahrad, kterou díky dobré kolegyni, nadějně zahradní architektce Kateřině Pospíšilové, vydávám. Kateřino, děkuji.

I když se vydání těchto knih děje pouze v omezeném množství, dostávají se mezi zahradnickou veřejnost a slouží možná i jako učebnice, ale hlavně ukázky, jak nás naši dobří učitelé v minulých dobách učili zahrady řešit.

Publikované zahrady navazují na knihu Zahrady 80 a publikaci Voda v zahradách a pocházejí z mé hlavy a ruky. Kromě těchto publikací jsem se také v minulosti věnoval odborné literární činnosti, a to v zájmu obohatit českou zahradnickou literaturu.

Toliko úvodem a nyní bych chtěl poděkovat mým rodičům, kteří mi umožnili vyučit se zahradníkem, absolvovat zahradnické školy. Vytvořili mi cestu k tak krásnému oboru, jakým je tvorba a zakládání zahrad. Rovněž musím poděkovat své manželce Kláře, která se mnou mnoho let na mnohých úkolech spolupracovala a vždy mi byla neúprosným kritikem.

— Drahoslav Šonský
Průhonice, červenec 2020

Tereze Antošová

Petr Förlgott

„Drahoš miloval život a uměl ho žít jako málokdo...“

Ivan Staňa

Ing. Drahoslav Šonský, CSc. (*6. 11. 1934 Roudný – †13. 3. 2021 Průhonice) – život a dílo krajinářského architekta

Na Zahradnické fakultě MENDELU se mj. věnuji novodobým dějinám našeho oboru, životu a dílu významných osobností 20. století. V této souvislosti jsem měl možnost se od roku 2017 setkávat s panem Ing. Drahoslavem Šonským, CSc.

Na první setkání se mnou jsem ho nepřipravil a bez ohlášení jsem zazvonil na dveře bytu v Průhonicích. Měl jsem totiž v úmyslu pozvat ho na Zahradnickou fakultu k aktivní účasti na konferenci věnované naší Zahradně-architektonické tvorbě 20. století.¹ Jeho odborná životní cesta k jejímu rozvoji a popularizaci totiž bezpochyby nemalou měrou přispěla. V případě telefonátu jsem se obával rychlého odmítnutí. Tato strategie se posléze ukázala jako dobrá volba. I přes prvotní zjevné udivení, snad z obavy, že chci manželům Šonským nabídnout výhodnější pojištění, jsme si, myslím, brzy „padli do oka“. Úvodní odmítavý postoj byl rychle zvrácen a s pozváním do Lednice pan Šonský nakonec souhlasil. Mé návštěvy se poté v jeho ateliéru několikrát opakovaly, a to vždy s velmi srdečným přivítáním. Pan Šonský se dvoudenní konference v Lednici s nadšením zúčastnil společně s manželkou. Při této příležitosti zavzpomínal hlavně na počátky své odborné praxe v Bratislavě (ZARES) a také na své mnohaleté působení v Dendrologické zahradě v Průhonicích², kterou spoluprojektoval a spoluzakládal a která je dnes řazena mezi vrcholná díla naší zahradní a krajinářské tvorby 2. pol. 20. století. Vyprávění o našem oboru a o lednických letech studia poté pokračovalo na státním zámku Lednice při neformálním společenském večeru, tam, kde jeho profesní dráha, coby studenta naší alma mater, před desítkami let započala.

Pan Šonský udělil také souhlas k digitalizování a k dalšímu badatelskému využití svého osobního archivu. Požádal jsem ho mj. i o to, aby pro potřeby výzkumného projektu³ sepsal svůj vlastní životopis. Souhlasil a příhodně ho uvedl slovy „*profesní životopis, aneb jak se státi zahradníkem*“. Připojuji ho s laskavým svolením jeho manželky k této mé krátké vzpomínce na významnou osobnost našeho oboru tak, jak mi jej pan Šonský v listopadu 2018 předal.

Velmi si vážím, byť krátké, ale o to více pro mě obohacující a srdečné, spolupráce s váženým panem Ing. Drahoslavem Šonským, CSc.

Roman Zámečník

¹ Konference *Zahradně-architektonická tvorba 20. století v Československu I.* se uskutečnila na ZF MENDELU 30. a 31. 10. 2018. Blíže viz. ZÁMEČNÍK, R. *Sborník příspěvků z konference, Zahradně-architektonická tvorba 20. století v Československu I.* Praha: ZF MENDELU, VÚGTK, v.v.i., 2019.

² Oba články Drahoslava Šonského byly publikovány ve sborníku z konference.

³ *Zahradně-architektonická tvorba v období totalitních režimů v letech 1939–1989 na území České republiky (NAKI II.).*

Profesní životopis, aneb jak se státi zahradníkem

Narodil jsem se 6. listopadu 1934 v Roudném, okres Semily (původně okres Turnov, v srdci Českého ráje). Rodiče vlastnili střední zemědělskou usedlost o velikosti osm hektarů a byli zemědělci. V této profesi jsem vyrůstal a aktivně jsem se na práci v zemědělství podílel až do doby, kdy byl otec donucen vstoupit do JZD. (V té době jsem již studoval Střední zahradnickou školu na Mělníce a neuposlechnutí příkazu vstupu do JZD bylo podmíněno mým dalším studiem na této škole).

Z důvodu těžké nemoci mojí maminky jsem vyrůstal od jednoho roku věku u své babičky a dědy v Albrechticích, okres Liberec. Ti také vlastnili malou zemědělskou usedlost o výměře asi tři hektary a moji výchovu stačili zvládnout.

V roce 1940 jsem se stal žákem první třídy obecné školy ve Vlastibořicích. Po ukončení čtvrté třídy jsem skládal přijímací postupové zkoušky na měšťanskou školu v Rovensku pod Troskami. To jsem se již vrátil k rodičům, neboť zdravotní stav maminky se již zlepšil. Do školy jsem spolu s kamarády chodil denně pěšky, pět kilometrů tam a pět kilometrů zpět domů. Před ukončením studia na měšťanské škole jsem zvažoval moje budoucí povolání. Chtěl jsem studovat lesnickou školu, ale současně jsem cítil silnou touhu stát se zahradníkem. Miloval jsem přírodu a rostliny. Oba zájmy ovlivnilo prostředí, kde jsem vyrůstal. U rodičů to byly okrasné a ovocné školky, přímo ve vesnici, a u babičky to byla přítomnost sychrovského zámekského parku, plného zajímavých dřevin a květin. Park býval v průběhu roku několikrát zpřístupněn veřejnosti a vždy jako dítě jsem s babičkou tu krásu obdivoval. Snad to byl hlavní důvod, proč jsem se rozhodl pro obor zahradnictví. Podmínkou pro přijetí k přijímacím zkouškám na Státní vyšší ovocnicko-vinařskou a zahradnickou školu a Mělníku, kterou jsem chtěl navštěvovat, byla však praxe, nejlépe vyučení v oboru.

V roce 1949 jsem vstoupil do učňovského poměru do podniku Zahradnictví Mašek a spol. v Turnově. Podnik založený MUDr. Maškem měl dlouholetou tradici. Byl známý produkcí svých ovocných a okrasných dřevin a květin. Ve zbytku sbírkové zahrady podniku se nachází do dnešní doby mateční strom *Fagus sylvatica* 'Rohanii'. Velká část dendrologických sbírek a matečných rostlin podniku byla komunistickým režimem zlikvidována. Podnik vlastnili dva majitelé, Vojtěch Mašek a jeho sestra, provdaná Jirsáková. Po roce od mého nástupu došlo ke znárodnění podniku. Majitel Vojtěch Mašek mohl ve svém podniku zůstat pracovat, již ne jako majitel. Po krátké době odešel. Správu vykonával soudruh Bělohávek, vedoucí školek. V učňovském poměru jsem se učil také se synem spolumajitele Josefem Jirsákem a kamarádem Láďou Procházkou z Pelešan. Pracovali jsme pod vedením zkušených zahradníků. Z počátku učení jsme dělali pouze základní, více méně pomocné práce. Později po zpracování již práce odborné, například očkování, roubování výchovné řezy stromů

ve školce apod. V podniku pracovali zkušení zahradníci pánové Pavlišta, Petrnoušek, Plch, Horák, Zakouřil, Vala. Bylo-li třeba, vykonávali jsme také práce ve sklenicích v květinářství a také v oddělení květinové vazby, podnikové kotelně, ve výrobě kompostů a zemin. V podstatě jsem poznal celou šíři zahradnické výroby. Pravidelně se držely nedělní služby spojené s ošetřováním rostlin, v zimním období s vytápěním skleníků.

V období dvou let učení jsem také absolvoval Učňovskou zahradnickou školu v Lomnici nad Popelkou. Na tuto školu vzpomínám rád. Pod vedením zkušených zahradníků a učitelů Bárty a Morávky jsme se učili správně rýt půdu, upravovat záhony, vysazovat rostliny a všechny důležité odborné zahradnické práce jak na školní zahradě, tak také v zahradnických závodech pánů Soukupa, Melezínka a Kodejšky v Lomnici nad Popelkou. Odborné znalosti byly doplňovány exkurzemi do zahradnických podniků v okolí, například pana Černého a Hroudy v Jaroměři, Mazánka v Soudné u Jičína, Adama v České Skalici a dalších. Po ukončení druhého roku učení jsem se přihlásil k přijímacím zkouškám na zahradnickou školu do Mělníka. Byl jsem přijat. Již od prvního ročníku byla škola náročná jak na teoretickou výuku ve škole, tak také na praktickou. Od studentů se požadovaly základní znalosti zahradnického oboru. Pod vedením zkušených učitelů Jansy, Kynclů, Feixe, Kubáče, Horáka a dalších jsme poznávali jednotlivé specializace – zemědělskou, zelinářskou, květinářskou, sadovnickou, ovocnářskou, vinařskou, sklepní hospodářství a zpracování ovoce. Vybraní studenti byli často vysíláni na výpomoc do okolních školek na roubování a očkování ovocných dřevin. Součástí odborné výuky byly odborné praxe, a to dvakrát týdně, a individuální týdenní praxe v jednotlivých odděleních školního statku. V druhém ročníku jsme skládali učňovské zkoušky jako potvrzení ukončení zahradnické výuční doby.

Při této příležitosti považuji za nutné zmínit se o dopadu soudobého politického režimu. Byla to padesátá léta proslavená vítězstvím dělnické třídy, období stalinismu, vlády Klementa Gottwalda, Zápotockého. Doba modrých svazákových košil, pozdravů „čest práci“, oslovování soudruhu, soudružko. Tuto politickou linii řídila tvrdá ruka ředitele Ožany a svazáků. V každé třídě včetně té mé se našli horliví studenti Najman, Havlíček, Levínský, kteří pomáhali udržovat vytyčenou linii. I přes všechny tyto potíže vzpomínám na školní léta s pocitem hlavního odborného růstu, příjemně strávených mladých let. V roce 1954 jsem školu ukončil maturitní zkouškou a byl jsem doporučen ke studiu na vysoké škole. Toto doporučení jsem akceptoval, i když bylo od mého původního záměru úplně jiné. V té době již byla součástí maturity také písemná práce. Bylo mi zadáno téma „Nové metody pěstování bramboříku (*Cyclamen persicum*)“. Absolvoval jsem měsíční odbornou praxi v zahradnickém podniku Květena Opava, kde tyto nové pěstební metody již úspěšně používali. Po ukončení školy jsem plánoval, že u otce budeme postupně zemědělskou výrobu převádět na zahradnickou. Předpokládal jsem založení okrasných školek, zakládání zahrad a sadů. Kolektivizace zemědělství udělala za mémi plány rudou tečku.

Přijímací zkoušky na Vysokou zemědělskou školu v Brně jsem složil, byl jsem přijat a počítal jsem s přestupem po ukončení druhého roku na zahradnickou specializaci do Lednice na Moravě. Tento úkol jsem splnil a začala léta, kdy jsem se plně věnoval dosavadnímu zájmu, kterým bylo okrasné zahradnictví, zahradní architektura. Poznal jsem přední odborníky, osobnosti, které se zasloužily o můj odborný růst – profesor Scholz, Wágner, Machovec. Vykonával jsem na ústavu okrasného zahradnictví pomocnou vědeckou sílu. Měl jsem možnost poznat tyto osobnosti detailněji. S profesorem Machovcem jsem kamarádil až do jeho úmrtí.

Škola mi umožnila odborný růst. Byla to jednak studentská odborná činnost v součinnosti profesorů. Jako příklad uvedu spolupráci s profesorem Wágnerem na konkrétní projektové činnosti velkých záměrů sadovnických úprav v Olomouci, Mariánských Lázních, Štrbském plesu a jiných. Druhou oblast odborného růstu zajišťovaly pravidelné, každoroční odborné praxe. Dvakrát jsem vykonával praxi v Olomučanech u paní Markéry Milerové, v zahradnickém podniku Horákových v Bystřici pod Hostýnem. Tyto praxe byly velikým odborným přínosem. Dokonce v současné době z nabytých vědomostí stále čerpám.

Snad všude se najdou lidé, kteří mají zájem člověku uškodit, kteří nepříznivě zasahují do života druhých. Tak tomu bylo i na vysoké škole, zahradnické katedře v Lednici. Krátce před koncem a státními zkouškami jsem byl obviněn, že rozšiřuji zprávy o profesoru Scholzovi, že bude nucen opustit vysokou školu. Když jsem se slušně dožadoval odpovědi doc. Paličky, byl jsem ohlášen děkanovi pro politické záležitosti, soudruhu doc. Jašovi v Brně, který mi sdělil, že nebudu připuštěn ke státnici z důvodu rozšiřování lživých pomluv. Tvrdě jsem se ohradil a soudruh Palička musel podat písemné prohlášení, že se věc nezakládá na pravdě. Takovýchto nečestných lidí se v Lednici na katedře pohybovalo více. Celý tento příběh byl stejně ukončen odvoláním profesora Scholze, na kterém měli tito soudruzi zájem. Tehdy muselo zahradnickou katedru opustit více čestných a fundovaných odborníků – doc. Podešva, Ing. Hladík a Ing. Švásta. Vysokou školu jsem ukončil v roce 1959 státní zkouškou s červeným diplomem. Obhajoval jsem závěrečnou práci zadanou prof. Wágnerem na téma „Směrný plán zeleně obce Viničné Šumice“. Práce byla hodnocena výborně.

Ještě před koncem školy 1959 bylo se studenty provedeno umístěnkové řízení, kde nám bylo oznámeno nové působíště. Podle místa narození jsem patřil pod působnost Libereckého kraje. Obdržel jsem umístěnku do JZD Rokytnice v Jizerských horách s převahou živočišné výroby. Po delším jednání s jistým panem Vodičkou na Libereckém krajském úřadě jsem byl pro nedostatek míst v mém oboru uvolněn.

V září 1959 jsem nastoupil do velkého zahradnického podniku Záhradnictvo a rekreační služby v Bratislavě. Již před státnicí jsem konzultoval možnost mého zaměstnání v tomto podniku. Hlavní podíl na mém zaměstnání měl Ing. Zdeněk Zvolský, který, ač politicky pronásledován, zde již pracoval a plánoval založení speciálního, komplexního sadovnického

ho útvaru. Ředitel podniku, Ing. Emil Skákala, mu pro tuto činnost vytvořil dobré pracovní podmínky. K realizaci záměru postrádal hlavně odborné síly. Na základě dřívějších známostí mne požádal o spolupráci. Přijal jsem ji a spolu se spolužákem Ing. Františkem Veruzábem, který do tohoto podniku již dostal umístění, jsme se na vzniku tohoto útvaru podíleli. Po roce jsme získali třetího spolužáka, Ing. Alfonze Tormu, který potřebný počet doplnil. (Podrobně je vznik, činnost a přínos Komplexního sadovnického útvaru pro oblast okrasného zahradnictví popsán v mé přednášce na konferenci Zahradnické fakulty Mendelovy univerzity v Brně, konané ve dnech 30 a 31. října 2018.)

Po krátkém zapracování jsem převzal akci krajinářských úprav vodního díla Povážské kaskády, I. stupeň Hlohovec-Piešťany. Po dokončení akce jsem přešel zpět do Bratislavy a převzal jsem funkci vedoucího sadovnického střediska S -40. Hlavní náplní mojí práce byla realizace nových sadovnických úprav, především bratislavských sídlišť. V průběhu krátké doby bylo středisko vybaveno základní mechanizací pro realizaci úprav počínaje již zemními pracemi. Velkým nedostatkem však byla chybějící mechanizace pro realizaci zahradnických prací. Stávající půdní fréza Pf 6 a později malotraktor T4-K10 nebyly schopny zvládnout tak veliké plochy úprav. Převážná většina prací se prováděla ručně. Díky vedení podniku ZARES a pochopení nadřízených orgánů byla potřeba těchto strojů řešena dovozem. Byly navázány kontakty se švýcarsko-americkou firmou ORAG Inter, která potřebné stroje vyráběla, a výbava střediska se zlepšila. Byly dovezeny stroje na zpracování půdy, stroj na přesadbu vzrostlých dřevin, výkonné žací stroje. Se střediskem jsem založil mnoho hektarů úprav. V roce 1967 jsem převzal vedení celého sadovnického útvaru (projekční středisko, údržba bratislavské zeleně, realizace nových úprav v Bratislavě, Nitře a Trnavě), které jsem vedl do roku 1970. V roce 1960 jsem se oženil s mladší studentkou zahradnické fakulty, která po ukončení vysoké školy pracovala v tomtéž podniku, avšak na úseku květinářské výroby. Ještě v Bratislavě se nám narodili dva synové.

Z rodinných důvodů jsem ukončil své působení v Bratislavě a s rodinou jsme se v roce 1970 přestěhovali do Děčína, kde jsem podle domluvy převzal funkci vedoucího Střediska zahradní architektury, založeného při Střední technické zahradnické škole v Děčíně – Libverdě. Středisko bylo založeno spolužáky z vysoké školy Ing. Vladislavem Pelcem a Ing. Antonínem Kubičkem, okamžitě po okupaci vojsky Varšavské smlouvy v roce 1968. Stali jsme se zaměstnanci Střední zahradnické školy v Děčíně – Libverdě. Manželka jako vedoucí úseku květinářské výroby. Po událostech v roce 1968 také došlo k výměně ředitele školy. Nastoupil Ing. Jan Srb, který byl této věci nakloněn. Středisko sloužilo také jako výukové zařízení školy v oboru sadovnictví, projektování, zakládání a údržby zeleně. Bohužel období svobodného podnikání trvalo velmi krátkou dobu a nastalo období normalizace. Došlo k okamžité výměně ředitele. Na toto místo se opět vrátil původní ředitel, komunistický boss Ing. Plich, který zahájil tvrdou politickou očistu. Středisko se pozitivně rozvíjelo, bylo zisko-

vé, bohužel bylo trnem v oku komunistickým inspektorům. Při prověrkách vedených kovanými soudruhy jsem já ani moje žena neuspěli (nesouhlasili jsme s příchodem okupantů), byli jsme politicky nebezpeční. Středisko ukončilo činnost a já politicky negativně poznamenaný jsem byl vedoucí funkce zbaven.

Okamžitě se mne ujal bývalý starší spolužák ze střední školy Ing. Milan Linduška, který pracoval na Krajské organizaci rozvoje techniky v Liberci v oboru zeleně a vykonával funkci předsedy organizace KSČ. V roce 1972 jsem se stal jejich zaměstnancem, a to ve funkci samostatného projektanta zeleně. Umožnili mi pracovat v bytě v Děčíně, kde jsem bydlel. Do Liberce jsem vozil již hotové projekty, k plné spokojenosti střediska.

V roce 1974 mi byla nabídnuta profesorem Ing. Jiřím Marečkem práce v oblasti zahradnického výzkumu. Místo jsem s radostí přijal a s rodinou jsme se přestěhovali do Průhonic. Manželka byla také přijata jako výzkumný pracovník ústavu. V té době ústav začínal řešit rozsáhlý výzkumný úkol, do kterého jsme se zapojili. Kromě této práce jsem byl pověřen ředitelem Marečkem vypracováním návrhu na založení nového výzkumného objektu Dendrologické zahrady, zaměřené na výzkum a uplatnění jednotlivých sortimentů okrasných dřevin a trvalek. Byl to velmi náročný úkol, který jsem s pokorou přijal. Byl pravidelně kontrolován vědeckou radou. Komisionálně bylo vybráno území budoucí zahrady o výměře 80 ha. Spolu s ředitelem Marečkem jsem průběžně konzultoval jednotlivé kroky projektu. Dílčí výsledky byly předkládány komisi za přítomnosti prof. Scholze, Ing. arch. Kuči, prof. Deyla, prof. Hrona a dalších členů vědecké rady ústavu. Po odsouhlasení se v roce 1976 započalo s prvními výsadbami okrajových a prostorových kulis a zakládáním prvních tematických výzkumných celků. Vedle výzkumné práce jsem souběžně řídil výstavbu ostatních částí areálu včetně technické vybavenosti. Byl odsouhlasen tým pracovníků, který zajišťoval výzkumnou činnost. V ústavu bylo vytvořeno nové výzkumné dendrologické oddělení. Práce se dařila, byla velmi kladně hodnocena i zahraničními odborníky a dokonce byla nabídnuta Holandskem (Wacheningen) vzájemná výzkumná spolupráce při hodnocení světových sortimentů okrasných dřevin. Bylo mi umožněné navštívit některé významné evropské objekty formou studijních pobytů. Pro mě tato doba představovala nejkrásnější tvůrčí období života. V roce 1979 jsem obhájil titul CSc.

Ne však všichni zaměstnanci výzkumného ústavu libě snášeli budování tohoto výzkumného objektu, považovali to za populistické. To se velmi výrazně projevilo po sametové revoluci, kdy byla příznivá doba pro emoční projevy nesouhlasu. Byly podnikány podpisové akce za odvolání ředitele. Byl jsem v ústavu sám, kdo nepodepsal jeho odvolání. V roce 1989 ředitel Mareček odešel a novým ředitelem se stal Ing. Dostál. V roce 1990 jsem byl v mé nepřítomnosti (dovolená) odvolán z funkce vedoucího dendrologického střediska. Dokonale vybavené středisko po mně převzal Ing. Tábor. V té době bylo založeno již 50 ha plánované výměry. Dlouhé roky jsem udržoval přátelské styky s pracovníky firmy ORAG Inter,

kterí nám dováželi všechny potřebné stroje. Taktéž byly navázány osobní styky s významnými školkařskými podniky v Německu, Holandsku, Belgii, Rakousku a dendrologická zahrada byla zásobována novými, neznámými kultivary okrasných rostlin. V roce 1990 byla otevřena veřejnosti. Postupně jsem byl v zaměstnání omezován, realizace původních záměrů se neplnila. Nový vedoucí střediska začal původní projekt, odsouhlasený vědeckou radou, přepracovávat. Výměnou vedení ústavu došlo k budování zahrady, která přestala plnit původní vědecký záměr. Některé vyhodnocené sortimenty byly dokonce zlikvidovány.

V roce 1991 jsem z ústavu znechucen odešel do soukromé sféry a založil jsem Ateliér zahradní architektury v Průhonicích. Byl jsem přijat do České komory architektů. Získal jsem osvědčení autorizovaného architekta pro zahradní a krajinářskou tvorbu, č. 049. Řešil jsem mnoho zakázek veřejné, památkové i soukromé zeleně. K větším a známým realizovaným objektům patří v první řadě Dendrologická zahrada v Průhonicích, zámecký park v Zákupcích, klášterní zahrada v Chebu, zámecký park v Letohradě, Ploskovicích, Mimoni, městský park v Ústí nad Labem-Neštěmicích, Arbesovo náměstí na Smíchově, náměstí Svobody v Pelhřimově, hřbitovní areál a park v Pelhřimově a celá řada dalších objektů včetně menších i rozsáhlých zahrad. V portfoliu mých prací se nachází 230 projektových položek. Jejich počet se ještě zvýšil o další projekty a realizaci zahrad.

Vedle této činnosti jsem se věnoval pedagogické práci. Osm let jsem vyučoval ateliéry zahradní tvorby na Vyšší zahradnické škole na Mělníce. Ještě v době mé působnosti ve výzkumném ústavu jsem přednášel na zahradnické škole v Lednici na Moravě a seznamoval studenty s novými výsledky zahradnického výzkumu. Do této činnosti je nutné zahrnout bohatou přednáškovou účast na různých odborných seminářích, například Klatovy, Luhačovice a další.

Jsem také autorem několika zahradnických publikací a mnoha článků v odborných časopisech.

Knihy:

SOUČEK, Vladimír a Drahošlav ŠONSKÝ. Zeleň v nových obytných souborech. Praha: MON, 1981. Aktuality Výzkumného a šlechtitelského ústavu okrasného zahradnictví v Průhonicích. Sadovnictví, krajinářství.

ŠTENEC, Václav, Vladimír SOUČEK a Drahošlav ŠONSKÝ. Architektonické úpravy veřejných prostranství. Praha: Státní nakladatelství technické literatury, 1983.

ŠONSKÝ, Drahošlav. Zahradní posezení. Brno: ERA group, 2005. Dům a zahrada. ISBN 80-7366-011-3.

ŠONSKÝ, Drahošlav. Živé ploty a tvarované dřeviny v zahradě. Praha: Grada, 1999. Česká zahrada. ISBN 80-7169-823-7.

ŠONSKÝ, Drahoslav. Úprava hrobů. Praha: Grada, c2002. Česká zahrada. ISBN 80-247-0461-7.

ŠONSKÝ, Drahoslav. Moderní zahrady. Brno: ERA, 2007. ISBN 978-80-7366-088-8.

ŠONSKÝ, Drahoslav. Moderní zahrady. Vyd. 3. Brno: Computer Press, 2011. ISBN 978-80-251-3639-3.

ŠONSKÝ, Drahoslav a Kateřina POSPÍŠILOVÁ. Zahradní detail: architektonické prvky v zahradě. Brno: CPress, 2015. ISBN 978-80-264-0947-2.

ŠONSKÝ, Drahoslav a Marie SOUČKOVÁ. Zahradní detail: dřeviny a trvalky od jara do zimy. Brno: CPress, 2013. ISBN 978-80-264-0036-3.

ŠONSKÝ, Drahoslav a Kateřina SLAVÍKOVÁ. Zakládáme zahradu. Praha: X-Egem, 1995. Vaše zahrada. ISBN 80-85395-75-4.

V současné době se ještě ve velmi omezené míře věnuji zahradním projektům. Občas píšu odborná pojednání hlavně do časopisu Zahradnictví. Je to časopis velmi dobře redigovaný, který přináší vše nové, co se v zahradnické praxi událo. Považuji ho v současnosti za nejlepší.

Vzhledem ke svému věku mám právo závěrem hodnotit vývoj našeho oboru v období druhé poloviny 20. století. Je to doba, kdy jsem v oboru prakticky začínal. Rád vzpomínám na chvíle, kdy jsme měli s profesorem Jansou exkurze do pražských parků. Uchvátila mě nádherná upravenost, výsadba květinových záhonů se secesními motivy, upravené trávníky a čistota. Bylo to v době, kdy se téměř všechny práce prováděly ručně, ale velmi precizně. A nebyla to pouze Praha, stejnou kvalitou prací se mohly pochlubit i ostatní městské i historické parky, obzvláště lázeňské. To bylo v době, kdy jsem začínal v oboru pracovat. Bohužel postupně na mé spokojenosti ubývalo. Zcela výrazný pokles zahradnického oboru nastal s narušující mocí komunistického režimu. Docházelo k znárodňování drobných zahradnických podniků, které se v mnoha případech na upravenosti veřejných prostranství podílely a hlavně vychovávaly budoucí zahradníky. Výrazně se zhoršily platové podmínky pracovníků. Zahradnictví se stalo nevázaným oborem. Bylo poníženo na úroveň popelářů. Parky byly znehodnocovány výstavbou socialistických staveb, například drůbežárna, sklady, paneláky. Nebyl dostatek financí na údržbu ploch zeleně. I přes tyto krušné chvíle obor přežíval. Zasloužili se o

to lidé, kterým tento obor nebyl lhostejný a jimž se stal životní náplní. Po sametové revoluci se situace začala zlepšovat. Nastal prudký rozvoj oboru, který bohužel v mnoha případech přestal respektovat odbornost a stával se předmětem tvrdé komerce. Bohužel mnoho lidí se pro tuto práci rozhodlo, avšak bez základních znalostí zahradnické praxe. Každý podnik provádějící úpravy byl projektantem, téměř každý absolvent vysoké školy viděl své místo s tužkou a paletou v ruce. V důsledku toho se v zahradách začaly objevovat nehorázné výtvořky. Postupem času však dochází již k zakládání zahradnických podniků založených na odborných základech, které dělají oboru dobré jméno.

Průhonice, listopad 2018.

— Ing. Drahoslav Šonský, CSc.

Níže uvádíme odkazy ke stažení souborů v PDF:

Odkaz_Osobnosti_D_Sonsky: https://szkt.cz/wp-content/uploads/2021/04/Odkaz_k_Osobnostem_D_Sonsky.pdf

Prakticke_rady: https://szkt.cz/wp-content/uploads/2021/04/Prakticke_rady_ing_Sonskeho_navrhovani_soukrome_zahrady.pdf

Vynatek_ZPK_4_2016: https://szkt.cz/wp-content/uploads/2021/04/ZPK_4_16_vynatek.pdf